

Ülle Madise
Õiguskantsleri Kantselei

11.07.2022 nr 14-13.1/92-1

**Koostöö Euroopa Liidu 2021–2027
rahastusperioodi siseturvalisuspoliitika fondide
seirekomisjoni**

Austatud õiguskantsler

Pöördun Teie poole seoses Euroopa Liidu (EL) 2021–2027 rahastusperioodi siseturvalisuspoliitika fondide eeltingimuste täitmisega.

Siseministeerium on koostöös ministeeriumite ja Riigikantseleiga ning huvigruppe kaasates koostanud EL Sisejulgeolekufondi (ISF), Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi (AMIF) ning Piirihalduse ja viisapoliitika rahastu (BMVI) rakenduskavad, mis hõlmavad nimetatud EL fondide vahendite kasutuselevõttu kogumahus ligi 83 mln eurot perioodiks 2021-2027.

Fondidest rahastatakse rakenduskavades Euroopa Komisjoniga kokku lepitud tegevusi. Rakenduskavad põhinevad EL poliitikaeesmärkidel, riigisisel pikaajalisel riiklikul arengustrateegial „Eesti 2035“, „Siseturvalisuse arengukavas 2020–2030“ seatud alaeesmärkidel ning riigieelarve strateegia 2022–2025 planeerimise protsessis esitatud vajadustel.¹

ISF-i vahenditega võideldakse terrorismi, radikaliseerumise, organiseeritud kuritegevuse ja küberkuritegevuse vastu ning aidatakse kuriteoohvreid. Samuti toetatakse liikmesriikide õiguskaitseasutuste vahelist teabevahetust ja koostööd. AMIF-ist toetatakse kolmandate riikide kodanike rändevoogude juhtimist. Muu hulgas edendatakse varjupaiga valdkonda ja toetatakse lõimumistegevusi. Samuti toetatakse jätkusuutlikku tagasisaatmis- ja tagasivõtmispoliitikat ning tegevusi ebaseadusliku rände vähendamiseks. BMVI-st toetatakse Euroopa integreeritud piirihalduse arendamist ja viisapoliitikat, et tagada ühtne ja kvaliteetne EL välispiiride kontroll ning lihtsustada EL välispiiride seaduslikku ületamist.

Tänaseks on Vabariigi Valitsus rakenduskavad kinnitanud ja need on Euroopa Komisjonile (EK) esitatud. Eeldatavasti kiidab EK rakenduskavad heaks lähima viie kuu jooksul.

Kolme kuu jooksul pärast rakenduskava kinnitamist on liikmesriigil kohustus moodustada rakenduskava edenemise jälgimiseks seirekomisjon. Seirekomisjon tuleb kokku vähemalt üks kord aastas ning vaatab läbi kõik rakenduskavade eesmärkide saavutamist mõjutavad

¹ Välisvahendite kasutamine. 2021-2027 planeerimine.

<https://www.siseministeerium.ee/tegevusvaldkonnad/rahvusvaheline-koostoo/valisvahendite-kasutamine>

küsimused, sh kontrollib rakendamise edenemist, eeltingimuste täitmist ja nende kohaldamist kogu rakenduskava perioodi vältel ning ja täidab muid EL ühissätete määrusega² talle pandud ülesandeid. Samuti kiidab seirekomisjon heaks rahastatavate projektide üldised valikukriteeriumid ja -metoodika, rakenduskavade muutmise ettepanekud ning iga-aastased tulemusaruanded. EK osaleb seirekomisjoni töös vaatlejana. Seirekomisjoni moodustab Siseministeerium ning selle tööd juhib Siseministeeriumi varade asekancler, keda vajadusel asendab välisvahendite osakonna juhataja.

Kuigi seirekomisjoni ametliku moodustamiseni on veel aega, soovime luua seirekomisjoni esialgu mitteametliku koostöövõrgustikuna ehk nn variseirekomisjonina (*Shadow Monitoring Committee*), et saada esmane heakskiit projektide üldistele valikukriteeriumitele ja -metoodikale ja seirekomisjoni töökorrale.

Seirekomisjoni moodustamisel lähtume rakenduskavade eesmärkidest ning ametiasutuste ja partnerorganisatsioonide tasakaalustatud esindatusest võttes arvesse EL ühissätete määruse artiklis 8 toodud partnerluspõhimõtteid. Seega osalevad seirekomisjoni töös lisaks fondide eesmärkide saavutamise seotud ministriumitele ka erinevate valdkondade partnerid ja katusorganisatsioonid, kes esindavad rakenduskava elluviimisest mõjutatud huvirühmi. Variseirekomisjoni koosoleku toimumise täpne aeg on EK esindajatega kokkuleppimisel, kuid eeldatavasti jääb see vahemikku 2022. a september.

EL ühissätete määruse III lisas on sätestatud eeltingimused määruse kohaldamisalasse kuuluvate EL fondide vahendite kasutamiseks ning nende tingimuste täitmise hindamiskriteeriumid. Üheks eeltingimuseks on EL põhiõiguste harta tõhus kohaldamine ja rakendamine ning liikmesriigis olevad tõhusad mehhanismid hartaga kooskõla tagamiseks. Üks määruses ette nähtud mehhanism on seirekomisjonile aruannete esitamine juhtumitest, mille puhul ei vasta EL fondist toetatav tegevus hartale ning hartat käsitlevatest kaebustest, mis on esitatud EL ühissätete määruse artikli 69 lõikes 7 ette nähtud korra kohaselt.

Nimetatud eeltingimuse täitmiseks soovime teha Õiguskantsleri Kantseleiga koostööd EL siseturvalisuspoliitika fondide riigisisel rakendamisel. Koostöö korralduslikeks kokkulepeteks enne planeeritud esimest variseirekomisjoni aega ja muude võimalike küsimuste korral palun pöörduge kirja koostaja või Siseministeeriumi välisvahendite osakonna poole (vvo.list@siseministeerium.ee).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Laanet
kaitseminister siseministri ülesannetes

Tairi Pallas 6125029
tairi.pallas@siseministeerium.ee

---

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1060, 24.06.2021 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=OJ:L:2021:231:FULL&from=EN>